

**Notă de fundamentare
privind proiectul de modificare a Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul
de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr.
72/2013, cu modificările și completările ulterioare**

Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice conține elemente stimulative pe termen scurt și lung privind creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentare, integrarea armonioasă în piață, precum și sprijinirea activității de cercetare aferente serviciului de distribuție a energiei electrice, în conformitate cu prevederile *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare*.

Acest tip de metodologie s-a aplicat începând cu prima perioadă de reglementare și a fost îmbunătățită la începutul fiecărei perioade de reglementare în sensul stabilirii unor tarife corecte, având în vedere evoluția cadrului legislativ precum și experiența acumulată de ANRE și de operatorii de distribuție concesionari cărora li se aplică, în această perioadă de timp.

Având în vedere că cea de-a patra perioadă de reglementare începe la data de 1 ianuarie 2019, ANRE a demarat acțiunea de elaborare a metodologiei menționate prin dezbateră publică a propunerii de revizuire a principiilor care stau la baza metodei de calcul al tarifelor, în două etape: etapa I în perioada 03.07.2017-14.08.2017 și etapa a II-a, în perioada 23.04.2018-23.05.2018.

Principalele prevederi cuprinse în prezentul proiect de modificare a *Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 72/2013, cu modificările și completările ulterioare*, document pe care îl supunem dezbaterii publice, au în vedere următoarele:

- **Realizarea investițiilor de către operatorii de distribuție concesionari la nivelul prognozat și nerecunoașterea în avans a costurilor cu amortizarea investițiilor prognozate prin considerarea, în mod convențional, că luna punerii în funcțiune a mijloacelor fixe este luna decembrie.**

Se are în vedere faptul că valoarea investițiilor prognozate de operatorii de distribuție concesionari pentru o perioadă de reglementare p+1 este inclusă în venitul reglementat al acestei perioade. În acest context, se urmărește eliminarea posibilității ca utilizatorii să suporte anticipat costuri aferente unor investiții care nu se efectuează conform prognozei, atât prin efectuarea de către ANRE a unor corecții anuale ale costurilor aferente investițiilor, cât și prin penalizarea operatorilor care nu efectuează investiții la nivelul solicitat și aprobat.

De asemenea, pentru evitarea includerii în tarife a unor costuri nejustificate, se are în vedere ajustarea prognozelor de costuri în acord cu practica operatorilor de distribuție de a pune în funcțiune mijloace fixe rezultate din investiții în luna decembrie. Pentru stabilirea amortizării reglementate prognozate, în mod convențional, luna punerii în funcțiune a mijloacelor fixe va fi considerată luna decembrie.

- **Identificarea și eliminarea din BAR a mijloacelor fixe care nu sunt utilizate de operatorul de rețea pentru prestarea serviciului de distribuție**

Au fost introduse precizări clare privind mijloacele fixe care se includ în BAR. Acestea trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie înregistrate în contabilitatea operatorului de distribuție ca mijloace fixe;
- să fie identificabile fizic în mod individual;
- să fie, după caz, montate în instalații sau date în folosință.

Ca o consecință a faptului că în BAR se includ mijloacele fixe care sunt utilizate de operatorul de distribuție pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei, suplimentar se precizează faptul că nu

se includ în BAR mijloacele fixe a căror folosință este obținută prin contract de închiriere/comodat de la terți, precum și mijloacele fixe a căror folosință este cedată terților prin contract de închiriere/comodat, fie și parțial, cu excepția stâlpilor liniilor electrice aeriene. ANRE propune eliminarea din BAR, inclusiv din BAR inițial, a mijloacelor fixe care îndeplinesc aceste condiții. De asemenea, ANRE propune diminuarea BAR inițial cu valoarea rămasă de amortizat a mijloacelor fixe ieșite din gestiunea operatorilor de distribuție în perioada 2005-2018, măsură care se va aplica în continuare pentru mijloacele fixe a căror proprietate/folosință urmează să fie cedată.

- **Orientarea operatorilor de distribuție concesionari către intensificarea și diversificarea măsurilor în vederea reducerii pierderilor în RED (reducerea costurilor aferente CPT)**

La stabilirea prețului CPT prognozat și acceptat pentru a fi inclus în tarifele de distribuție, ANRE are în vedere o modalitate unitară de stabilire a acestuia, pentru toți operatorii, care să reflecte posibilitatea de optimizare a acțiunilor de pe piață ale operatorilor pentru achiziția energiei electrice necesare acoperirii CPT.

Se urmărește continuarea mecanismului de stimulare a creșterii eficienței energetice a rețelelor electrice ale operatorilor, trendurile țintelor anuale ale CPT reglementat vor fi descendente față de nivelul aprobat anterior, luându-se în considerare cel mai mic nivel al CPT aprobat/realizat.

Se urmărește de asemenea cu preponderență reducerea CPT în rețelele de joasă tensiune.

Ținta de CPT reglementat pentru un operator de distribuție, pentru nivelul de joasă tensiune, luat în calcul ca punct de referință la începutul perioadei de reglementare p+1, este egală cu minimul dintre:

- a) ținta stabilită de ANRE pentru nivelul de joasă tensiune pentru anul de referință al perioadei p+1;
- b) valorile anuale ale procentului de CPT pentru nivelul de joasă tensiune realizat de operatorul de distribuție pentru fiecare an al perioadei de reglementare p.

Propunerile au la bază atât necesitatea de continuare a eforturilor depuse de operatori în scopul eficientizării rețelelor electrice și creșterii nivelului de performanță a serviciului la nivelul înregistrat în țările europene, cât și acceptarea în tariful de distribuție, suportat de consumatori, a unui nivel scăzut al consumului propriu tehnologic, în vederea diminuării pierderilor/costurilor suportate de consumatori.

- **Orientarea operatorilor de distribuție concesionari în direcția creșterii nivelului de realizare a activității de mentenanță în rețelele electrice de distribuție**

În acest sens, ANRE propune pentru următoarea perioadă de reglementare ca în situația în care operatorul de distribuție prezintă explicații și justificări pertinente pentru nerealizarea costurilor prognozate pentru această categorie de lucrări într-un an al perioadei, diferența respectivă să suplimenteze valoarea prognozată pentru anul următor, în scopul recuperării întârzierilor și efectuării tuturor lucrărilor prognozate. Operatorul de distribuție are obligația să realizeze în anul următor costurile amânate.

Se propune creșterea gradului de exigență la acordarea câștigului de eficiență aferent costurilor de operare și mentenanță controlabile, altele decăt cele aferente lucrărilor de întreținere și reparații, celor de personal și de securitatea muncii. Câștigul de eficiență va fi împărțit cu utilizatorii într-o proporție mult mai avantajoasă utilizatorilor față de prevederile în vigoare, și anume: 60% utilizatori - 40% operator. Câștigul de eficiență care urmează să fie luat în considerare va fi de maxim 5%.

- **Accentuarea transparenței prin definirea categoriilor de costuri care nu sunt luate în considerare la stabilirea venitului reglementat și a categoriilor de costuri considerate nejustificate**

Se urmărește creșterea gradului de transparență și predictibilitate cu privire la costurile recunoscute de ANRE în procesul de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție. În acest sens, se propune completarea prevederilor Metodologiei referitor la:

- precizarea categoriilor de costuri care nu sunt luate în considerare la stabilirea venitului reglementat pe baza căruia se stabilesc tarifele reglementate de distribuție;
- menționarea principalelor categorii de costuri cuprinse în costurile de operare și mentenanță controlabile, respectiv necontrolabile.

Au fost introduse în Metodologie unele clarificări cu privire la înțelesul celor două categorii de costuri de operare și mentenanță: controlabile și necontrolabile, pornind de la faptul că asupra primelor, spre deosebire de costurile necontrolabile, operatorul de distribuție poate acționa direct pentru creșterea eficienței activității privind prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice.

De asemenea, ANRE propune introducerea unor reguli mai stricte cu privire la alocarea costurilor între activitățile desfășurate de operatorii de distribuție concesionari în vederea evitării subvențiilor încrucișate între serviciul de distribuție și alte activități reglementate/nereglementate, în conformitate cu prevederile Legii.

Se propune eliminarea actualelor prevederi metodologice referitoare la includerea în cadrul costurilor de operare și mentenanță necontrolabile a costurilor determinate de forța majoră. Se are în vedere faptul că în cadrul costurilor de operare și mentenanță controlabile sunt aprobate costuri pentru reparații neprogramate, categorie în care se vor include și reparațiile instalațiilor electrice necesare ca urmare a apariției unor fenomene meteorologice deosebite. Prin această măsură se urmărește creșterea gradului de preocupare din partea operatorilor de distribuție în direcția dimensionării optime a lucrărilor de mentenanță preventivă și în direcția îmbunătățirii stării rețelelor de distribuție, cu rezultat în reducerea incidentelor cauzate de fenomene meteorologice deosebite.

ANRE propune eliminarea necesarului de fond de rulment (NFRR) din venitul reglementat, având în vedere faptul că nivelul creditelor pe termen scurt contractate de operatorii de distribuție concesionari este aproape nul. Este de remarcat de asemenea faptul că riscul de neîncasare a tarifului de distribuție de către operatori este extrem de mic. În plus, pentru întărirea disciplinei financiare, contractele-cadru de distribuție aprobate prin Ordinul ANRE nr. 90/2015 prevăd plata de dobânzi penalizatoare dacă apar întârzieri la plata contravalorii serviciului de distribuție, precum și obligația furnizorului/utilizatorului de a constitui o garanție financiară în favoarea operatorului de distribuție, dacă s-a aflat anterior în situația de neplată a facturilor.

Pentru a veni în întâmpinarea așteptărilor operatorilor de distribuție concesionari cu privire la stabilirea unor reguli specifice referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească costurile realizate pentru a fi recunoscute în cadrul tarifelor de distribuție a energiei electrice, ANRE a enunțat condițiile pe care trebuie să le îndeplinească aceste costuri pentru a fi considerate costuri justificate economic.

- **Stabilirea unor reguli specifice și obligații ale operatorilor de distribuție concesionari cu privire la contractele încheiate cu persoanele afiliate în vederea diminuării ecartului între costurile suportate de utilizatorii serviciului de distribuție prestat de cei opt operatori de distribuție concesionari.**

ANRE a introdus condiții cu privire la recunoașterea costurilor aferente contractelor de prestări servicii încheiate de operatorii de distribuție concesionari cu persoanele afiliate, având în vedere prevederile conținute în Condițiile generale asociate licențelor pentru prestarea serviciului de distribuție, cu privire la încheierea contractelor prin proceduri concurențiale, transparente și nediscriminatorii.

- **Aplicarea de criterii de analiză comparativă**

În vederea asigurării unui tratament unitar și nediscriminatoriu în procesul de fundamentare/stabilire a tarifelor de distribuție a energiei electrice, ANRE propune utilizarea unor analize comparative a datelor care îi privesc pe aceștia.

Astfel, valoarea prognozată a costurilor de operare și mentenanță controlabile se stabilește de ANRE în baza unor analize comparative între operatorii de distribuție concesionari, ce țin seama de variabilele cu impact semnificativ asupra acestor costuri, cum ar fi: volumul de instalații, numărul de utilizatori ai rețelei electrice de distribuție, puterea transformatoarelor aflate în funcțiune. Scopul acestor analize este de a stabili nivelul costurilor prognozate pentru operatori în funcție de nivelul realizat de operatorii

eficienți (operatorii care realizează activitatea cu costuri reduse). ANRE propune aplicarea acestui principiu atât pentru stabilirea nivelului costurilor controlabile din primul an al perioadei de reglementare, cât și pentru determinarea factorului $X_{\text{inițial}}$ de creștere anuală a eficienței, care este aplicat costurilor de operare și mentenanță controlabile ale operatorului de distribuție, față de anul precedent, începând cu primul an al primei perioade de reglementare. Astfel, pentru operatorii de distribuție mai puțin eficienți, ANRE are în vedere o reducere a costurilor prognozate pentru primul an al perioadei de reglementare, precum și o valoare mai mare a factorului $X_{\text{inițial}}$ care să asigure recuperarea ineficienței în raport cu operatorul cu eficiența cea mai ridicată.

ANRE propune utilizarea de analize comparative pentru stabilirea țintelor CPT reglementat pentru fiecare operator de distribuție. Aceste analize au în vedere comparația dintre valorile realizate de operatorii de distribuție și evoluția acestora în timp, ținând seama de variabilele cu impact semnificativ asupra acestora, cum ar fi: volumul de instalații, cantitatea de energie distribuită, nivelul investițiilor realizate, etc.

ANRE propune utilizarea de analize comparative pentru stabilirea unui cost mediu pe utilizator, aferent activităților realizate prin contracte cu societățile afiliate, care să fie utilizat la stabilirea costurilor de operare și mentenanță controlabile aprobate de ANRE. Costul mediu pe utilizator folosit la stabilirea costurilor OPEX pentru un operator nu poate fi mai mare decât media costurilor înregistrate de operatorii de distribuție.

- Orientarea operatorilor de distribuție pentru dimensionarea optimă a numărului de personal angajat, în scopul îndeplinirii obligațiilor care le revin prin Lege

Având în vedere nevoia operatorului de distribuție de a asigura un nivel ridicat de calitate a serviciului de distribuție a energiei electrice, de a dispune de personal calificat și cu o experiență relevantă în domeniul energetic și ținând cont că aceasta nu poate fi dobândită decât pe parcursul unei perioade de timp semnificative, ANRE are în vedere măsuri care să determine operatorii de distribuție să dimensioneze și să utilizeze un număr optim de personal.

În acest sens, se propune excluderea costurilor aferente salariilor și securității muncii din categoria costurilor controlabile pentru care se aplică factorul de eficiență, corelat cu corectarea anuală integrală a costurilor nerealizate aferente salariilor și securității muncii.

- Stabilirea tarifelor astfel încât să se asigure un profit rezonabil, conform cerințelor Legii.

Profiturile obținute de operatorii de distribuție concesionari din activitățile desfășurate trebuie să se situeze la un nivel rezonabil, care să asigure atât interesul investitorilor în desfășurarea activității de distribuție a energiei electrice în România, cât și siguranța SEN și calitatea serviciului prestat utilizatorilor, precum și suportabilitatea din partea utilizatorilor a tarifelor pentru serviciul de distribuție. În acest sens, ANRE propune următoarele modificări:

1. creșterea procentului alocat utilizatorilor din câștigul de eficiență obținut de operatorii de distribuție, de la 50% la 60%.
2. efectuarea unei corecții anuale aferente profitului brut din alte activități, astfel încât acesta să nu depășească 5%.

Se propune eliminarea pragului de 1% prevăzut pentru efectuarea corecției de RI (rată inflație). Prevederea are în vedere eliminarea riscului de aplicare a unei RI diferite de cea realizată, stabilită de instituțiile abilitate. Eliminarea acestui prag oferă posibilitatea de a efectua corecții mai precise.

- Returnarea cât mai promptă către consumatori a câștigului de eficiență obținut de operatorii de distribuție

Pentru atingerea acestui obiectiv ANRE propune următoarele:

- includerea costurilor de operare și mentenanță controlabile în cadrul elementelor asupra cărora ANRE efectuează corecții anuale;

- eliminarea pragului de 80% din valoarea anuală aprobată anterior a investițiilor, a valorii realizate a investițiilor aferente anului t-1, pentru efectuarea în anul t a corecțiilor de amortizare și rentabilitate aferente investițiilor respective.

- **Creșterea gradului de transparență în procesul de stabilire și aprobare a tarifelor de distribuție**

ANRE propune publicarea pe site, în anul de referință al perioadei de reglementare, a elementelor care intră în calculul venitului reglementat pentru această perioadă:

- Costuri variabile,
- Costuri de operare și mentenanță controlabile,
- Costuri de operare și mentenanță necontrolabile,
- Costuri cu amortizarea,
- Rentabilitate,
- Valoare RRR aprobată,
- Valoarea investițiilor anuale prognozate,
- Procentele de CPT recunoscute pe nivelurile de tensiune,
- Cantitățile prognozate de energie distribuită.

